

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Кафедра соціальних дисциплін

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОЛІТОЛОГІЯ**

Освітньо-професійна програма	Право
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Код та назва галузі знань	08 «Право»
Код та назва спеціальності	081 «Право»
Вид дисципліни	обов'язкова, ОК 11
Мова викладання	українська
Викладач	кандидат історичних наук, доцент Сіромська Ганна Миколаївна asiromska@yahoo.com

**Львів
2025 рік**

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри соціальних дисциплін
Львівського державного університету внутрішніх справ
(Протокол № 3 від 03. 02. 2025 р.).

Розроблено кандидатом історичних наук, доцентом
Сіромською Ганною Миколаївною

Силабус навчальної дисципліни «Політологія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Право», галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право, Навчально-наукового інституту права та правоохоронної діяльності ЛьвДУВС / **Укладач: Сіромська Г. М.** Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2025. 10 с.

1. Характеристика дисципліни	
Семестр навчання	1 семестр
Обсяг	3 кредити ЄКТС (90 год.)
Анотація	У навчальній дисципліні «Політологія» розглядаються методологічні засади політології як науки/навчальної дисципліни, основні віхи світової та української політичної думки, розвиток політичних інститутів, громадянського суспільства. Здійснюється аналіз світового політичного процесу, партій і рухів, політичних режимів, механізмів функціонування держави. Окрема увага приділяється актуальним питанням політичного розвитку та національної безпеки України.
Мета вивчення дисципліни	Розкриття закономірностей політичного розвитку суспільства, ознайомлення із суттю та закономірностями політичного процесу, механізмами функціонування політичної влади та політичної системи суспільства; розвиток творчого політичного мислення, здатності самостійно аналізувати політичні явища і процеси; формування політичної культури, сприяти формуванню національної свідомості. Формування у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.
2. Програмні компетентності та результати навчання здобувача вищої освіти	
Інтегральна компетентність	здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 8 Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 9 Здатність працювати в команді. ЗК 10 Здатність діяти на основі етичних та національно-патріотичних міркувань (мотивів). ЗК 11 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 12 Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми. ЗК 13 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 14 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК 2 Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему. СК 3 Цінування та повага до гідності людини як найвищої

	соціальної цінності, розуміння її правової природи. СК 12 Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції. СК 13 Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
Очікувані результати навчання	ПРН 3 Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. ПРН 14 Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності. ПРН 17 Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди. ПРН 19 Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем		Кількість годин									
		денна форма					заочна форма				
		Усьо- го	у тому числі				Усьо- го	у тому числі			
			лек.	пр.	сем.	Сам. роб		лек.	пр.	сем.	Сам. роб
Тема 1. Політологія як наука про політику		10	2		2	6	8	2		-	6
Тема 2. Історія політичних вчень		10	2		2	6	12	-		2	10
Тема 3. Політична влада і політична система суспільства		10	2		2	6	12	2		-	10
Тема 4. Політична теорія держави і громадянське суспільство		10	2		2	6	10	2		2	6
Тема 5. Людина і політика		10	2		2	6	10	-		-	10
Тема 6. Політичні еліти, лідерство. Політичні партії		10	2		2	6	12	2		-	10
Тема 7. Політична свідомість і політична культура		10	2		2	6	10	-		-	10
Тема 8. Політичні процеси		10	2		-	8	6	-		-	6
Тема 9. Міжнародна політика і національна безпека України		10	2		2	6	8	2		2	6
Разом		90	18		16	56	90	10		6	74
Види навчання	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (поділ за видами занять подано у 3 розділі)										
Методи контролю	Поточний контроль (усне, письмове опитування, тестування, есе, реферат (із візуальним супроводженням – презентацією);залік										
Попередні навчальні дисципліни (Пререквізити)											
Супутні та наступні навчальні дисципліни (Постреквізити)	Супутні навчальні дисципліни: Теорія держави та права (ОК 8); Правнича етика та доброчесність (ОК 2); Історія держави і права України (ОК 5). Наступні навчальні дисципліни: Конституційне право України (ОК 10); Організація діяльності місцевих органів публічної влади в Україні (ОК 13); Міжнародний захист прав людини (ОК 37).										
4. Організація навчання і контролю											
Проведення занять	Усі здобувачі вищої освіти незалежно від форми навчання зобов’язані										

та консультацій	відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом та освітньо-науковою програмою ЛьвДУВС. Аудиторні заняття проводяться за розкладом відповідної групи у вказаних аудиторіях. Пропуски занять відпрацьовуються. Консультування проводиться за розкладом консультацій викладача, розміщеним на інформаційному стенді (сайті/сторінці) кафедри за адресою: м. Львів, вул. Городоцька, 26, (або через платформу Zoom чи e-mail викладача).
Відпрацювання пропущених занять	Порядок відпрацювання пропущених навчальних занять та незадовільних оцінок визначається кафедрою та доводиться до відома здобувачів вищої освіти. Відпрацювання відбуваються відповідно до графіку затвердженого на кафедрі, розміщеного на інформаційному стенді (сайті/сторінці) кафедри за адресою: м. Львів, вул. Городоцька, 26, або у формі відеоконференцій із застосуванням засобів дистанційного навчання Moodle чи Zoom. Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Львівському державному університеті внутрішніх справ», невідпрацьовані «незадовільні» оцінки та пропущені заняття враховуються як «нуль» балів; відпрацювання усіх «незадовільних» оцінок та пропущених занять не є обов'язковим. Пропущені практичні, семінарські заняття, а також отримані під час їх проведення незадовільні оцінки здобувач вищої освіти може відпрацювати: не пізніше як за один робочий день до проведення останнього практичного, семінарського заняття з навчальних дисциплін (освітніх компонентів), семестровий контроль із яких передбачений у формі заліку. У разі відсутності здобувача вищої освіти на останньому практичному, семінарському занятті з поважних причин, він має право відпрацювати це заняття упродовж тижня з дня усунення поважних причин; Основними формами індивідуального відпрацювання здобувачами вищої освіти пропущених занять або отриманих незадовільних оцінок є: - усно під час безпосереднього спілкування із науково-педагогічним (педагогічним) працівником з питань, передбачених планом практичного чи семінарського заняття, яке було пропущене чи на якому була отримана незадовільна оцінка; - письмово у формі підготовки та захисту реферату тощо по одному з питань теми пропущеного навчального заняття чи заняття, на якому була отримана незадовільна оцінка. Реферат тощо є індивідуальним завданням, виконується здобувачем вищої освіти власноручно доступним для розуміння почерком обсягом 8–10 сторінок основного тексту; - письмово у формі розв'язання тестових завдань із питань теми пропущеного навчального заняття чи заняття, на якому була отримана незадовільна оцінка; - виконання практичних завдань із питань теми пропущеного навчального заняття чи заняття, на якому була отримана незадовільна оцінка; - вирішення тестових завдань або інших творчо-аналітичних завдань шляхом застосування комп'ютерних технологій із питань теми пропущеного навчального заняття чи заняття, на якому була отримана незадовільна оцінка. Відпрацювання незадовільних оцінок і пропущених навчальних

	занять здійснюється не більш як за однією темою в один робочий день із кожної навчальної дисципліни (освітнього компоненту). Порядок відпрацювання пропущених навчальних занять та незадовільних оцінок доводиться до відома здобувачів вищої освіти. За відпрацювання здобувачем вищої освіти пропущеного навчального заняття чи занять, на якому була отримана незадовільна оцінка, науково-педагогічний (педагогічний) працівник виставляє відповідну оцінку в журналі обліку навчальної роботи. У разі невідпрацювання здобувачем вищої освіти пропущених занять та незадовільних оцінок до моменту перездачі академічної заборгованості за талоном № 2 або «К» у журналі обліку навчальної роботи виставляється «0».
Допуск до підсумкового контролю	З навчальної дисципліни «Політологія» формою підсумкового контролю є залік . Підсумковий контроль у формі заліку проводиться після проведення всіх видів занять передбачених робочою навчальною програмою відповідної навчальної дисципліни. Оцінювання здійснюється за результатами накопичених балів з аудиторної та самостійної робіт, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу ЛьвДУВС.
Система оцінювання	Оцінювання рівня досягнення програмних результатів навчання проводиться шляхом поточного та підсумкового оцінювання. Поточне оцінювання застосовується для вивчення рівня досягнення програмних результатів навчання на семінарських заняттях, що включає аудиторну (максимум 80 балів) та самостійну роботу (максимум 20 балів) ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ НА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТТЯХ (АУДИТОРНА РОБОТА) Оцінювання рівня підготовки здобувача вищої освіти за результатами його <u>усного виступу</u> на питання семінарського заняття здійснюється за п'ятибальною шкалою за такими критеріями: Оцінка «відмінно» – питання розкрито повністю, відповідь здобувача вищої освіти ґрунтується на основі самостійного мислення та вмінні систематизувати знання, робити висновки й узагальнення, досконало володіючи матеріалом, даючи правильні відповіді на додаткові запитання науково-педагогічного працівника. Оцінка «добре» – питання розкрито достатньо повно, здобувач вищої освіти, добре орієнтується в матеріалі на рівні аналогічного відтворення, робить висновки, даючи правильні відповіді на додаткові запитання науково-педагогічного працівника. Оцінка «задовільно» – питання розкрито недостатньо повно, здобувач вищої освіти посередньо орієнтується в матеріалі, допускає неточності у відповідях на додаткові питання. Оцінка «незадовільно» – питання не розкрито, або ж розкрито неповністю, а здобувач вищої освіти не орієнтується або погано орієнтується в матеріалі та робить принципові помилки, даючи відповідь як на основне, так і на додаткові питання науково-педагогічного працівника. Оцінювання рівня засвоєння матеріалу за результатами проведення <u>тестового контролю</u> на семінарському занятті здійснюється за такими критеріями: Оцінка «відмінно» – виставляється, якщо здобувач вищої освіти дав правильну відповідь на 90–100% завдань. Оцінка «добре» – виставляється, якщо здобувач вищої освіти дав

правильну відповідь на 71–89% завдань.

Оцінка «задовільно» – виставляється, якщо здобувач вищої освіти дав правильну відповідь на 50–70% завдань.

Оцінка «незадовільно» – виставляється, якщо здобувач вищої освіти дав правильну відповідь на 0–49% завдань.

Оцінювання рівня засвоєння матеріалу за результатами письмового опитування здійснюється за такими критеріями:

Оцінка «відмінно» – виставляється, якщо здобувач вищої освіти дав правильну відповідь на 90–100% завдань.

Оцінка «добре» – виставляється, якщо здобувач вищої освіти дав правильну відповідь на 71–89% завдань.

Оцінка «задовільно» – виставляється, якщо здобувач вищої освіти дав правильну відповідь на 50–70% завдань.

Оцінка «незадовільно» – виставляється, якщо здобувач вищої освіти дав правильну відповідь на 0–49% завдань.

САМОСТІЙНА РОБОТА здобувачів вищої освіти в межах вивчення навчальної дисципліни «Політологія» передбачає виконання таких видів робіт: реферати, есе.

Оцінювання рівня підготовки **рефератів як виду самостійної роботи при обов'язковому його захисті** здійснюється за п'ятибальною шкалою за такими критеріями:

Оцінка «відмінно» – виставляється, якщо обрана тема розкрита повністю на основі використання додаткових, самостійно знайдених і опрацьованих джерел, викладається вільно, змістовно та послідовно; виступ має візуальне супроводження (*не менше 10 слайдів*), наявність правильного оформлення реферату; здобувач вищої освіти правильно відповідає на поставлені запитання, досконало знає опрацьовану тему, дотримується вимог академічної доброчесності, регламенту виступу

Оцінка «добре» – виставляється, якщо обрана тема розкрита, але її підготовка спирається лише на навчальну літературу (посібники і підручники), без монографій, наукових статей та інших самостійно знайдених джерел; візуалізація доповіді обмежується мінімальною кількістю слайдів (*до 5*); наявність незначних недоліків у виконанні реферату та його оформленні; під час відповідей на запитання здобувач вищої освіти частково допускає неточності, але загалом добре орієнтується в матеріалі; дотримується вимог академічної доброчесності, регламенту виступу.

Оцінка «задовільно» – виставляється, якщо реферат базований на мінімальній кількості опрацьованої літератури і його тема розкриті не повністю, матеріал не систематизований і викладається з порушенням логічного зв'язку; під час відповідей на запитання здобувач вищої освіти слабо орієнтується в матеріалі та допускає суттєві помилки; доповідь не має візуального супроводження, наявність суттєвих недоліків у виконанні реферату, окремих недоліків у його оформленні;

Оцінка «незадовільно» – виставляється при повній невідповідності вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту реферату; під час відповіді здобувач вищої освіти не орієнтується або погано орієнтується в матеріалі та робить принципові помилки.

Оцінювання рівня підготовки **есе як виду самостійної роботи при обов'язковому його захисті** здійснюється за п'ятибальною шкалою за такими критеріями:

	Оцінка «відмінно» – виставляється при відповідності змісту есе темі; вмінні здобувача вищої освіти науково аргументувати власні міркування; умінні систематизувати знання, обґрунтувати висновки у висвітленій темі, давати чіткі та обґрунтовані відповіді на додаткові запитання науково-педагогічного працівника або здобувачів вищої освіти; дотриманні всіх вимог щодо технічного оформлення роботи, орфографічного стандарту, унікальності та академічної доброчесності. Оцінка «добре» – виставляється при наявності незначних недоліків у виконанні есе та його оформленні; вільному володінні здобувача вищої освіти опрацьованим матеріалом; вмінні систематизувати інформацію, обґрунтувати висновки у висвітленій темі; вмінні наводити окремі власні приклади на підтвердження викладених думок. Оцінка «задовільно» – виставляється при наявності суттєвих недоліків у виконанні есе, окремих недоліків у його оформленні; недостатньо повному розкритті змісту теми есе; здобувач вищої освіти під час захисту есе не може чітко аргументувати свої міркування, у відповідях припускається помилок і неточностей. Оцінка «незадовільно» виставляється при повній невідповідності вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту есе. Підсумкове оцінювання рівня засвоєння програмних результатів навчання проводиться у формі заліку за 100-бальною шкалою. Підсумкова кількість балів отриманих під час складання заліку визначається, як сума отриманих балів за аудиторну (максимум 80 балів) та самостійну роботу (максимум 20 балів). Здобувачі вищої освіти, мають право звернутися в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання у Львівському державному університеті внутрішніх справ результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, щодо визнання таких результатів. Критерії оцінки знань здобувачів вищої освіти, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, визначаються згідно із Положенням про порядок визнання у Львівському державному університеті внутрішніх справ результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, та Положенням про організацію освітнього процесу у Львівському державному університеті внутрішніх справ, виходячи з того, чи здобувач ініціює визнання результатів такого навчання з навчальної дисципліни загалом, окремого розділу навчальної дисципліни (3-х чи більше тем), однієї або 2-х тем, індивідуального (індивідуальних) завдання (завдань). Здобувач вищої освіти може звернутися за консультацією щодо форм неформальної та інформальної освіти, результати яких можуть бути визнані за цією навчальною дисципліною до науково-педагогічного працівника, який проводить аудиторні заняття в навчальній групі або до завідувача кафедри.
Шкала та критерії оцінювання за шкалою ECTS	Відображена у Таблиці 1 Положення про організацію освітнього процесу ЛьвДУВС.
Способи забезпечення академічної доброчесності	Академічна доброчесність учасників освітнього процесу формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності з урахуванням норм «Положення про антиплагіатну систему у Львівському державному університеті внутрішніх справ» затвердженого наказом ректора ЛьвДУВС від 02.06.2020 № 126

	https://www.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/naukova%20diyalnist/documents/pol05.pdf та листа Міністерства освіти і науки України від 23.10.2018 № 1/9-650 Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти»
5. Література та інформаційні джерела	
Основна література	1. Баранівський В. Ф. Політологія : підручник. Київ: Національна академія управління, 2016. 235 с. 2. Варнавська І. В., Черемісін О. В. Політологія : навч. посіб. Одеса : Гельветика, 2021. 210 с. 3. Герасимчук Т.Ф., Киридон А.М., Троян С.С. Загальна теорія політики : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2017. 226 с. 4. Історія політичної думки : підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: «Новий Світ - 2000», 2017. 1000 с. 5. Кириченко В. Кириченко Ю, Соколенко Ю. Політико-правова система України. Київ : ЦУЛ, 2019. 304 с. 6. Липовська Н. А., Письменний І. В. Публічна політика : навч. посіб. 2-ге вид. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2019. 104 с. 7. Мельник Л. М. Політологія : навч.-метод. посіб. Біла Церква, 2019. 425 с. 8. Міщенко А. Б. Політологія : навч. посіб. Київ : Ліра – К, 2022. 101 с. 9. Національна безпека України в умовах воєнного стану: загальна характеристика концепції; міжнародний аспект; нормативне регулювання; судова практика / укл.: Алієв Р. В., Джус О. А., Копотун І. М., Коропатнік І. М., Микитюк М. А., Павлюк О. О., Петков В. П., Петков С. В., Скриньковський Р. М., Шамрай Б. М., Юрков А. В. Київ : ВД «Професіонал», 2024. 480 с. 10. Політологія : навч.-метод. посіб. (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 540 с. 11. Політологія : навч. посіб. / Т. В. Гончарук-Чолач та ін. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 218 с. 12. Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин. Київ : ЦНЛ, 2019. 256 с. 13. Юхименко П., Соколовська Т. Глобалізація та політика національної безпеки. Київ : ЦУЛ, 2021. 408 с.
Методичне забезпечення	1. Сіромська Г. М. Програма навчальної дисципліни «Політологія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Право», галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право, навчально-наукового інституту права та правоохоронної діяльності ЛьвДУВС. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2025. 13 с. 2. Робоча програма навчальної дисципліни «Політологія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Право», галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право, Навчально-наукового інституту права та правоохоронної діяльності ЛьвДУВС / Укладач: Сіромська Г. М. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2025. 28 с.
Інформаційні ресурси	1. Електронна бібліотека Львівського державного університету внутрішніх справ – https://www1.lvduvs.edu.ua/elektronnyi-kataloh

	2. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України – https://ipiend.gov.ua/ 3. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника – https://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/elektronni-resursy1/ 4. Міжнародний центр перспективних досліджень – https://www.icps.com.ua/ 5. Міністерство внутрішніх справ України – https://mvs.gov.ua/ 6. Міністерство закордонних справ України – https://mfa.gov.ua/ 7. Міністерство оборони України – https://mod.gov.ua/ 8. Наукова бібліотека ім. В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка – http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3 9. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка – https://www.lnulibrary.lviv.ua/ 10. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського – http://www.nbuv.gov.ua/ 11. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого – https://nlu.org.ua/ 12. Національний інститут стратегічних досліджень – https://niss.gov.ua/ 13. Український Інститут політики Аналітичний Центр – https://uiamp.org/uk
6. Опитування щодо якості викладання	
<i>Опитування буде проводитися після завершення навчання в онлайн режимі, посилання буде надано перед опитуванням</i>	